

Департамент освіти і науки Дніпропетровської облдержадміністрації
 Дніпровська академія неперервної освіти
 II етап Всеукраїнської учнівської олімпіади з географії у 2019-2020 навч. році
10 листопада 2019 року
9 клас

1. Який елемент переважає у хімічному складі порід земної кори?
A Оксиген   **Б** Силіцій   **В** Алюміній   **Г** Ферум
2. Виберіть із перелічених річкових портів України той, що розташований на Південному Бузі
A Вознесенськ   **Б** Кілія   **В** Кропивницький   **Г** Херсон
3. У назві якого літературного твору вказано неіснуючий мінерал?
A “Голубий карбункул” А.К.Дойля   **В** “Місячний камінь” У. Коллінз
Б “Гранатовий браслет” О.І.Купріна   **Г** “Малахітова шкатулка” П. Бажова
4. Що об’єднує наступні чотири держави: Танзанія, Нігерія, Пакистан, Казахстан?
A це федерації   **В** переважаючою релігією є іслам
Б на їх території існують невизнані   **Г** ці держави переносили свої столиці у ХХ ст.
 державні утворення
5. Тенденцію до розширення будівництва житлових будинків поліпшеної якості у центрі міста, переселення до них сімей з високим рівнем достатку називають
A руралізацією   **Б** джентрифікацією   **В** урбанізацією   **Г** субурбанізацією
6. Вкажіть тип живлення річок Амудар’я, Міссурі, Сирдар’я.
A снігове   **Б** льодовикове   **В** дощове   **Г** змішане
7. Найбільший центр шинного виробництва в Україні?
A Кременчук   **Б** Мелітополь   **В** Бориспіль   **Г** Біла Церква
8. Який географічний об’єкт став відомим європейцям в епоху Великих географічних відкриттів?
A Антарктида   **Б** Тихий океан   **В** Маріанський жолоб   **Г** Північний полюс
9. Обчисліть масштаб карти, якщо вулиця завдовжки 2 км зображена на ній лінією 8 см.
A 1:25   **Б** 1:250   **В** 1:2500   **Г** 1:25000
10. Укажіть точки на поверхні Землі, через які проходить земна вісь.
A географічні полюси   **Б** магнітні полюси   **В** 0°ш., 0°д. та 0°ш., 180°д.
Г перетин тропіків з початковим меридіаном
11. На якій відстані від екватора знаходиться точка, що має такі прямокутні координати:
 $X = 4\ 678\ 456$; $Y = 5\ 731\ 254$?
A 4 678 456 км   **Б** 5 731 254 км   **В** 4 678, 456 км   **Г** 5 731, 254 км
12. Що мають взяти з собою туристи, щоб без загрози здоров’ю адаптуватися до змін навколишнього середовища в горах при сходженні на висоту 4000 м?
A легке гумове спортивне взуття   **Б** теплий вологонепроникний одяг
В великий просторий намет на всю групу   **Г** антимиоскітні спреї, браслети, сітки
13. Острів Ісландія утворився як верхівка частини Північноатлантичного серединного хребта, тому особливістю природи цього острова є
A діючі вулкани   **Б** плоска поверхня   **В** форма атола   **Г** коралові рифи
14. Чому в тропічних широтах Азії утворилися значно менші за площею пустелі, ніж Сахара в Африці?
A протяжність Азії із заходу на схід менша, ніж протяжність Африки   **Б** високі гори розділяють пояс пустель в Азії на окремі частини   **В** на території Азії поширені стійкі до вивітрювання гірські породи   **Г** в Азії сформувалися великі масиви родючих ґрунтів
15. Пролітаючи над Європою, пасажири літака в ілюмінаторі спостерігали лише хмари, а над Гренландією – білосніжні крижані простори. Чому над Гренландією не було хмар?
A почався полярний день   **Б** утворилася озонова дірка
В панував антициклон   **Г** не було джерел забруднення повітря

16. Який компонент природного комплексу дає можливість з високою імовірністю визначити тип ґрунту на цілих ділянці, не закладаючи ґрунтового розріз?
A рівнинний погорбований рельєф   **Б** широка балка з пологими схилами   **В** заплаве різнотрав’я з переважанням ковили   **Г** невелика видова різноманітність тварин
17. Спрогнозуйте особливості розроблення пластів кам’яного вугілля в басейні, що пов’язаний з областю давньої (палеозойської) складчастості.
A пласти залягають на поверхні, розроблятимуться кар’єрним способом   **Б** пласти мають дуже малу потужність, добування можливе лише свердловинами   **В** пласти лежать похило, шахти для добування можуть мати значну глибину   **Г** пласти перекриті магматичними породами, видобування буде збитковим
18. Яке твердження правильно відображає сучасні особливості географії паливної промисловості світу?
A усі високорозвинені країни забезпечені власними ресурсами палива   **Б** значний обсяг паливних ресурсів видобувають у зонах розходження літосферних плит
В найважливіший чинник розміщення підприємств з видобутку палива – споживчий   **Г** райони видобування та активного споживання енергоресурсів не співпадають
19. Укажіть особливість технічних сільськогосподарських культур, яка зумовила розміщення їхніх посівів переважно в країнах, що розвиваються.
A невибагливість до тепла й вологи   **Б** висока трудомісткість вирощування   **В** низька транспортбельність зібраного врожаю   **Г** безпосереднє використання для споживання населенням
20. Найбільшими виробниками сільськогосподарської продукції є США, Китай, Бразилія, Індія. Що є характерним для всіх цих країн?
A аграрна та аграрно-індустріальна структура економіки   **Б** великі розміри території та велика кількість населення   **В** незначна місткість внутрішнього споживчого ринку
Г екстенсивний шлях розвитку аграрного виробництва

Практичний тур

1. Визначте іменовані масштаб карти, на якій зображено озеро круглої форми з діаметром 16 мм. Відомо, що периметр озера на місцевості становить 251 км.
2. На якій широті знаходиться корабель, якщо у цьому місці Сонце опівдні стоїть над горизонтом під кутом 53°20'. Того ж дня опівдні Сонце знаходиться в зеніті на 12°20' пн. ш.
3. Визначте географічну довготу населеного пункту, якщо в ньому 15 год 20 хв за місцевим часом. У цей час у м. Києві (51° пн. ш., 31° сх. д.) місцевий час становить 12 год.
4. Побудуйте кліматограму за даними, наведеними в таблиці.

місяці	середньомісячна температура повітря, °С	середньомісячна кількість опадів, мм
I	24	10
II	25	15
III	23	20
IV	19	50
V	16	100
VI	14	160
VII	13	170
VIII	14	100
IX	15	70
X	16	40
XI	19	25
XII	22	10

Визначте тип клімату, характеристики якого відображено на кліматограмі. Визначте, у яких частинах материків сформувався такий клімат. Опишіть особливості сільського і лісового господарства у цих районах.

Теоретичний тур

1. В умовній країні відсутні запаси мінеральних ресурсів промислового значення. Чи означає це, що в цій країні немає перспектив розвитку економіки? Ви консультант уряду цієї країни. Які заходи ви б запропонували для сталого економічного зростання в країні?

2. Болота – це унікальні екосистеми, які належать до азональних природних комплексів. Дайте характеристику боліт, їх типів, особливостей утворення та географії поширення. Яке значення боліт у природі? Які ви можете назвати наслідки масштабного осушення боліт?

Робота з картою

На контурній карті України позначте і підпишіть назви міст, в яких розміщуються такі підприємства:

- 1) ПрАТ “Електрометалургійний завод “Дніпроспецсталь”;
- 2) Середньодніпровська ГЕС;
- 3) Рівненська АЕС;
- 4) ТОВ “Інтерпайп-Сталь”;
- 5) Хмельницька АЕС;
- 6) ТОВ “Інтерпайп Ніко Тьюб”.